

BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA

BALVU PAMATSKOLA

Reģ. Nr. 4212901935, Partizānu 16, Balvi, Balvu novads, LV-4501
tālr.64507006, e-pasts: pamatskola@balvi.lv

Balvos

Izdota saskaņā ar
Valsts pārvaldes likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu un
MK 2013.gada 21.maija noteikumiem Nr. 259
„Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumos Nr.1338
" Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”

**Kārtība par skolas direktora un pedagoga rīcību, ja tiek konstatēta
fiziska vai emocionāla vardarbība pret skolēnu**

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Balvu pamatskolas (turpmāk - izglītības iestāde) izglītojamo, skolas direktora, atbalsta personāla un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība (turpmāk „kārtība”) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo, radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti vardarbības gadījumā radušies konflikti starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) radušies konflikti par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem.
3. Kārtībā noteiktas konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta un vardarbības situāciju risināšanai.
4. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
5. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas izglītības iestādes lietvedībā.
6. **Konflikts** šīs kārtības izpratnē ir pretēju mērķu, interešu, pozīciju, viedokļu vai uzskatu sadursme, emocionāli spēcīgs, grūti atrisināms problēmu saasinājums,

nopietnas nesaskaņas, strīds, kurā vienas puses interešu īstenošana reāli vai šķietami izslēdz otras puses interešu īstenošanu.

7. **Fiziska vardarbība** šīs kārtības izpratnē ir apzināts spēka pielietojums pret personu, ja tā rezultātā nodarīts veselībai vai dzīvībai jūtams fizisks kaitējums vai fiziskas sāpes.

8. **Emocionāla vardarbība** šīs kārtības izpratnē ir pašcieņas aizskaršana, draudēšana un psiholoģiska ietekmēšana, publiska necieņas izrādīšana, atstāšana novārtā un ignorēšana.

II. Izglītojamā rīcība, ja viņš kādas personas darbībā saskata draudus

9. Pamatojoties uz MK noteikumiem, Balvu pamatskolā ir izstrādāta „Kārtība, kas nosaka izglītojamā rīcību, ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai”, kas ir izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumu neatņemama sastāvdaļa. Tā detalizētāk nosaka informēšanas secību, situācijas izpēti un risinājuma veidus.

III. Skolas pedagogu, atbalsta personāla un skolas direktora rīcība, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

10. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

10.1. Pedagoģi vai jebkurš skolas darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju, nekavējoties ziņo klases audzinātājam par konstatēto konflikta situāciju.

10.2. Konfliktā iesaistītie izglītojamie raksta paskaidrojumus par notikušo un klases audzinātājs veic darbu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, mēģinot panākt to vienošanos. Par konfliktsituāciju, sarunu un pieņemtajiem lēmumiem tiek informēti izglītojamo vecāki. Klases audzinātājs veic ierakstus speciāli iekārtotā klases audzinātāja sarunu reģistra žurnālā.

10.3. Ja konflikta rezultātā kāds no izglītojamajiem ir fiziski cietis, tad cietušā apskati veic medmāsa. Viņa informē vecākus par skolēna veselības stāvokli; ja ir nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību. Konflikta risināšana turpinās pēc konfliktā iesaistīto pušu atgriešanās izglītības iestādē, aicinot uz sarunu izglītojamos, izglītojamo vecākus (likumiskos pārstāvjus), klases audzinātāju, psihologu, sociālo pedagogu, skolas direktora vietnieces.

10.4. Klases audzinātājs piesaista psihologu un sociālo pedagogu mikroklimate izpēti un uzlabošanai klasē.

10.5. Saskaņojot ar vecākiem, cietušajam tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas. Ar izglītojamo, kurš vardarbīgi izturējies, klases audzinātājs, sociālais pedagogs, skolas psihologs veic individuālas pārrunas, lai noskaidrotu izturēšanās iemeslus, veicinātu izpratni par viņa rīcības sekām. Arī viņam, saskaņojot ar vecākiem, tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas.

10.6. Ja konfliktsituācija nav atrisināta vai konflikti atkārtojas, tad, pamatojoties uz pedagoga, klases audzinātāja, cita skolas darbinieka vai izglītojamā vecāku rakstisku iesniegumu, skolas direktors aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

10.7. Ja konflikts turpinās vai atkārtojas, sociālais pedagogs, ar skolas direktores akceptu, ziņo par radušos situāciju Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un

sporta departamentam ar lūgumu palīdzēt risināt radušos situāciju vai rast iespēju izglītojamajam turpināt izglītību citā izglītības iestādē.

10.8. Ja konfliktā ir aizdomas par administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem, tiek ziņots policijai un/vai sociālajiem dienestiem.

IV Skolas direktora rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

11. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:

11.1. pedagogs informē skolas direktoru par izglītojamā uzvedību;

11.2. administrācijas pārstāvis nodrošina agresīvā skolēna aizvešanu no klases uz citu telpu, ja tas ir iespējams.

11.3. Ja nav iespējams aizvest skolēnu un viņš turpina būt agresīvs, skolas administrācija izvērtē nepieciešamību izsaukt policiju un ātro neatliekamo medicīnisko palīdzību, kā arī nekavējoties informē skolēna vecākus.

11.4. Ja iespējams skolēnu aizvest uz citu telpu un skolēns nomierinās, direktors nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa, speciālā pedagoga vai cita pedagoga klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām.

11.5. Sociālais pedagogs, izglītības psihologs, speciālais pedagogs vai cits direktora norīkotais pedagogs turpina strādāt ar skolēnu, nemainot mācību stundas tematu, nodrošinot iespēju turpināt apgūt mācību vielu klasē, ja skolēns ir nomierinājies. Pedagogs uzdod mācību uzdevumus, kurus skolēns pilda un nodod attiecīgajam pedagogam.

11.6. skolas direktors rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;

11.7. skolas direktors rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai;

11.8. skolas direktors ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;

11.9. attiecīgā pašvaldība nodrošina atbalsta personāla pakalpojumus, ja izglītības iestādē nav šādu speciālistu.

12. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, skolas direktore šo informāciju nosūta attiecīgām pašvaldības institūcijām.

V Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

13. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai citu izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

13.1. pedagogs informē par konfliktu izglītojamā vecākus, uzaicina uz skolu un trīspusējā sarunā risina konfliktu (nepieciešamības gadījumā piesaistot sociālo pedagogu un/vai psihologu);

13.2. izglītības iestādes darbinieks vēršas pie sociālā pedagoga un/vai skolas direktora ar rakstisku iesniegumu, kurā ir veikts konfliktsituācijas apraksts;

13.3. notiek pārrunas pie sociālā pedagoga un/vai skolas direktora, piedaloties, abām konfliktā iesaistītajām pusēm, izglītojamā vecākiem un psihologam, kuru mērķis ir izlīgšana un vainīgās puses atvairošanās;

13.4. ja izlīgums netiek panākts un tiek konstatēta tāda vainojamās personas rīcība, kurā saskatāmas administratīva vai krimināla nodarījuma pazīmes, konfliktā cietusī puse par notikušo rakstiski ziņo policijai;

13.5. ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret izglītības iestādes darbinieku, skolas direktors ziņo tiesībsargājošām iestādēm (policijai, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai, sociālajiem dienestiem).

VI Skolas direktora un izglītojamo vecāku rīcība konfliktu risināšanā

14. Ja radies konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, par kuru izglītojamo informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku, veicamas šādas darbības:

14.1. Izglītojamā vecākiem rakstīt iesniegumu skolas direktoram, kurā detalizēti aprakstīt konfliktsituāciju.

14.2. Skolas direktoram pieprasīt rakstisku paskaidrojumu no pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka;

14.3. Skolas direktoram veikt situācijas izpēti un vienoties ar vecākiem par tikšanos.

14.4. Veikt pārrunas skolas administrācijai ar izglītojamā vecākiem par konfliktsituāciju;

14.5. Pēc nepieciešamības izglītības iestādes administrācijas klātbūtnē vecākiem veikt pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

14.6. Ja vecāki ar pedagogu vai skolas darbinieku konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:

14.6.1. skolas direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez skolas direktora ir vēl vismaz 1 pedagogu pārstāvis un 1 skolas atbalsta personāla darbinieks;

14.6.2. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, ja nepieciešams, uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;

14.6.3. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, skolas direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme, rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;

14.6.4. skolas direktors rakstiski atbild iesnieguma iesniedzējam par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem